

Mål for hjorteviltforvaltningen i Porsgrunn kommune

2022-2025

Vedtatt av Porsgrunn bystyre den 19.05.22

Innhold

Bakgrunn.	3
Overordnede kommunale mål:	3
Elg	3
Status i Porsgrunn kommune	3
Elgbeitetaksering.	4
Mål for elgforvaltningen.....	4
Delmål elg.....	5
Hjort.....	5
Status i Porsgrunn kommune	5
Mål for hjorteforvaltningen.....	6
Delmål hjort.....	7
Bestandsplaner for elg og hjort.....	7
Krav til bestandsplanen	7
Rådyr.....	8
Status.....	8
Mål rådyr	9
Delmål rådyr	9
Vedlegg.....	10
Utvikling elgstammen.....	10
Resultater beitetaksering 2019.	14
Utvikling hjorteviltstammen.....	16
Virkemidler	16
Minsteareal.....	16
Bestandsplaner	17
Rapportering.....	17

Bakgrunn.

Med bakgrunn i formålsparagrafene i henholdsvis viltloven og naturmangfoldloven skal kommunene i henhold til forskrift om forvaltning av hjortevilt utarbeide mål for den kommunale hjorteviltforvaltningen:

Viltloven (lovens formål):

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1.(lovens formål):

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Hjorteviltforskriften § 3, mål for forvaltning av elg, hjort og rådyr:

Kommunen skal vedta mål for utviklingen av bestandene av elg, hjort, og rådyr der det er åpnet for jakt på arten(e). Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på naturmangfold, jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på veg og bane.

Overordnede kommunale mål:

Med utgangspunkt i føringene over er det utarbeidet følgende overordnede kommunale mål:

- Porsgrunn kommune skal ha biologisk sunne hjorteviltstammer som er bærekraftige med hensyn til beitetilgang og annet biologisk mangfold. Bestandene skal forvaltes slik at konflikter med trafikk, jord- og skogbruksnæringen, private hager og øvrig friluftsliv minimaliseres.
- Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til det beste for grunneiere, jaktinteresserte og som en matressurs.
- Hjorteviltbestandene skal ha en biologisk forsvarlig kjønns- og aldersstruktur, og opprettholde sin naturlige genetiske variasjon.

Elg

Status i Porsgrunn kommune

Før årtusenskiftet var elgbestanden i Porsgrunn så vidt stor at den ble besluttet tatt noe ned gjennom økt avskyting. Etter årtusenskiftet har bestandsstørrelsen avtatt og anses nå å være liten.

Kondisjonen på elgene i Porsgrunn anses å være relativt dårlig, noe som gjenspeiles i blant annet lave slaktevekter sammenlignet med andre deler av landet. Seinere tids forskning har vist at det er svært viktig å ikke ha for skjev kjønnsfordeling mellom ku og okse i bestanden. Selv om det har vært relativt lite dyr i kommunen de siste årene har denne parameteren allikevel vært relativt god, og har siden 2014 ligget under 1,5:1. I 2021 økte imidlertid dette forholdet til 1,8:1 og det er derfor viktig å jobbe

for at dette forholdet igjen kommer under 1:1,5. (For mer forklaring til dette, samt grafisk framstilling vises det til vedlegg, figur 5).

For å få et inntrykk av bestandsutviklinga, og for å finne gode etterprøvbare mål for kommende bestandsplanperioder tas det utgangspunkt i utviklinga de siste 20 årene, med særlig vekt på de siste årene. For mer detaljert oversikt over aktuelle parametere som underbygger forholdene relatert til bestandsutvikling og kondisjon vises det til vedlegg.

Elgbeitetaksering.

I 2019 ble det gjennomført en beitetaksering i kommunene i Telemark i regi av Telemark fylkeskommune. Ut fra takseringsdataene ble det gitt følgende anbefalinger for forvaltningen i Porsgrunn kommunen. (Se vedlegg for hele datasettet):

«For å legge til rette for et mest mulig bærekraftig beitetrykk for ROS-artene og en styrket bestandskondisjon på sikt, anbefaler vi at fremtidig jaktuttak økes med mål om stabilisering av elgtettheten noe under dagens nivå. Dersom det lave uttaket av elg vedvarer, vil tettheten av elg øke».

Tilbakemeldingene fra jegermiljøet er at man stiller seg skeptisk til disse konklusjonene og tilhørende anbefalinger. Dette med bakgrunn i at man opplever bestandssituasjonen i Porsgrunn som svært lav (selv om det er noen flekkvise geografiske variasjoner) og derfor ikke ønsker ytterligere nedskytninger av stammen. Det stilles også spørsmål ved om det kan være andre årsaker til den lave kondisjonen på elgstammen enn beitetilgangen.

(En av disse årsakene antydes å være at klimaendringene gir et misforhold mellom næringsinnholdet i plantene og når kalvene går over til planterelatert kost: Pga klimaendringene er vekstsesonen for plantene framskyndet flere uker, mens fødselstidspunktet for kalvene er relativt stabilt. Næringsinnholdet avtar etter modning og vil pga klimaendringene nå være lavere og gi mindre næring til kalvene enn tidligere. Andre forhold som nevnes er skjevt kjønnsuttak som gir færre attraktive okser for kuene, med påfølgende sein parring og seinere fødte kalver året etterpå mm).

Mål for elgforvaltningen

Med utgangspunkt i statusbeskrivelsen og de overordnede kommunale målene er det ønskelig å etablere en robust og vital elgbestand i kommunen. I NINA rapport 1701, *Avskytingsstrategier for elg og hjort* (<https://brage.nina.no/nina-xmlui/bitstream/handle/11250/2774805/ninarapport1701.pdf?sequence=3&isAllowed=y>) angis forskjellige avskytingsstrategier for hjortevilt ut fra de målene som forvaltningen setter. Ut fra de utfordringene som man har i den kommunale forvaltningen bør kommunen tilstrebe at hoveduttaket rettes mot kalv og ungdyr og at det tilstrebes en kjønnsfordeling som ikke er for skjev. Med bakgrunn i dette er det i utarbeidet følgende mål for elgforvaltningen:

- Den negative utviklingen med slaktevekter for kalv skal snus til en positiv trend. Et langsiktig mål er at gjennomsnittlig slaktevekt for kalv skal økes til 60 kg.
- Det bør tilstrebes en god andel av store, eldre okser i bestanden. (Dette må gjenspeiles i planene til bestandsplanområdene).

- Elgforvaltningen skal skje gjennom bestandsplaner og avskytingsplaner, og utformes i tråd med kommunal målsetting og gjeldende lovverk. For å følge opp eventuelle endringer i populasjonen bør de kommunale målene for hjorteviltforvaltningen vurderes hvert 3. år.
- Elgstammen skal på sikt økes, under forutsetning av at en ny vurdering av beitesituasjonen gir grunnlag for dette.
- Det skal gjennomføres en vurdering av beitegrunnet i kommunen i forhold til oppdatert forskning/kunnskap innen 2024.
- Kommunale mål for avskytingen:
 - Avskyting av kalv og ungdyr skal være minimum 60 %, hvorav kalveandelen skal være minimum 40%.
 - Det skal tilstrebes en 50/50 kjønnsfordeling i uttaket av dyr 1,5 og eldre.
- For øvrig vises det til konkretisering av delmål i kapittel Delmål elg under.

Delmål elg.

Tema	Fokusområde	Mål	Status i perioden 2019-21	Tiltak	Merknad
Produktivitet/ kondisjon	Sett kalv per ku	> 0,70	0,49		
	Sett kalv per kalvku	> 1,25	1,19		
	Slaktevekt kalv	> 60 kg	46		
Trafikk	Viltpåkjørsler	Det skal ikke forekomme påkjørsler av elg i Porsgrunn kommune.	0	Trafikksikringstiltak i samarbeid med veieier.	
Kjønnsfordeling	Sett ku per okse	Antall ku per okse skal ikke overstige 1,5 for kommunen samlet	1,27	Antall hunn-/hanndyr i jaktuttaket	Var på 1,8 i 2021.
Aldersstruktur	Snittalder for felte dyr eldre enn 1,5 år.	Opprettholde en gjennomsnittsalder for eldre dyr på minimum 4 år	Ikke registrert	Gjennomføre aldersregistreringer vha tannsnittanalyser.	

Hjort

Status i Porsgrunn kommune

I Porsgrunn kommune har hjortebestanden enkelte steder økt kraftig de siste 5-10 årene. Dette gjelder spesielt for de østre delene av kommunen (Langangen-Oklungen). I disse områdene er det registrert mye hjort gjennom jakta og det også registreringer av et høyt antall brølende hjort i

brunsten, noe som tyder på en tett populasjon. Det er her også meldt om stort beitepress fra hjort på innmark og begynnende skader på skog.

Hjortebestanden i Porsgrunn kommune har tradisjonelt vært så lav at den ikke har hatt noe særlig fokus sammenlignet med elgjakta. Dette gjenspeiles også i at det historiske statistiske materialet er svært dårlig/mangelfullt, noe som medfører at man følgelig også har et mye dårligere grunnlag for å sette detaljerte mål for forvaltningen av denne arten. Det er derfor svært viktig å få best mulig statistisk grunnlagsmateriale ved at jegerne følger opp registrering av sette og skutte hjorter i hjorteviltregisteret eller appen «sett og skutt». Det er sendt ut informasjon til valdene om hvordan dette gjøres, og det statistiske materialet blir stadig bedre. Fra 2016 begynner det statistiske grunnlaget å bli av en akseptabel kvalitet. I vedlegg til rapporten er det vist noe av det statistiske materialet som er tilgjengelig for kommunen.

For hjort viser forskningen at det er viktig å opprettholde forekomsten av store bukker i bestanden for å bevare høye slaktevekter og god kondisjon. For å stoppe/reducere en stedvis akselererende bestandsutvikling er det derfor viktig å legge hovedparten av avskytingen på segmentet kalv, spissbukk og hind – og holde uttaket av store bukker på et lavt nivå. For sesongen 2021 ble følgende avskyting etter dialog med statsforvalteren lagt til grunn for tildelingen: 30% kalv, 20% spissbukk, 20% av bukk og 30% hind. Det er et mål at forvaltning av hjort i framtiden kan gjøres etter bestandsplaner.

Generelt sett anses det som utfordrende å gjennomføre en avskyting som kan stabilisere/reducere hjortebestanden i kommunen. Fellingsprosenten på hjort i kommunen er relativt lav, og har de tre siste årene ligget på 37 % i snitt (47 % i 2021). Det er derfor viktig at valdet i løpet av jakta fordeler utnyttede fellingstillatelser internt i valdet til områder med største bestander og med størst skader på skog og jordbruk.

Slaktevektene for hjort i kommunen er gode og gjenspeiler en bestand i god kondisjon. Eksempelvis er snittvekten på skutte kalver de tre siste årene på 33 kg (n=15) og tilsvarende tall på spissbukker er på 68 kg (n=4).

Mål for hjorteforvaltningen

- Hjorteforvaltningen i Porsgrunn kommune skal skje gjennom bestandsplaner og avskytingsplaner.
- Avskytingsplanene skal i løpet av jaktseasonen gi mulighet for å omfordele deler av ubenyttet kvote til de deler av valdet som har størst skader av hjort eller der bestandene er størst.
- Det bør tilstrebes en god andel av store bukker i bestanden. Dette skal gjenspeiles i planene til bestandsplanområdet. (Med utgangspunkt i innspill fra hjorteoppdrettere defineres en stor bukk som et dyr med minst 12 takker, og en slaktevekt på minst 120 kg tidlig i sesongen, vekten reduseres for øvrig mye i løpet av brunsten).
- Hjortebestandens størrelse skal tilpasses slik at konflikter tilknyttet beiteskader på innmark og skogskader unngås i størst mulig grad. (Bør tilstrebes gjennomført via ordinær jakt. Skadefelling skal kunne gjennomføres ved akutte skadesituasjoner der målet er å ta ut konkrete skadegjørende individer).
- Kommunale mål for avskytingen:
 - Uttak av voksen bukk skal være på maks 20 %, (NB! Merk hjorteviltforskriftens bestemmelser om at man skal presisere spissbukk i bestandsplanen).

- Uttak av kalv skal være på minimum 30 %.
- For øvrig vises det til konkretisering av mål i kapittel Delmål Hjort nedenfor.

Delmål hjort

Tema	Fokusområde	Mål	Status i perioden 2019-21	Tiltak	Merknad
Produktivitet/ kondisjon	Sett hjort-data og Slaktevekter	Økt kunnskap og bedre registrering		Stimulere til bedret registrering av data fra jegerne (sett hjort, slaktevekter mm).	
	Slaktevekt Kalv	> 25 kg	33 kg (15 stk)	Spare store bukker i bestanden.	Mål satt med utgangspunkt i vekt pr. 10.9, (første 4 mnd legger de på seg i snitt ca 350 gr/dag, de neste 10 mnd ca. 40 gr/dag).
	Slaktevekt Spissbukk	> 50 kg	68 kg (4 stk)	Spare store bukker i bestanden.	Slaktevekter i områder med god mattilgang ligger i området 40-55 kg.
Skader på skog og innmark	Skog og jordbruksarealer	Beiteskader på skog og innmark skal holdes på et akseptabelt nivå	Økende skadebilde.	-Primært ved økt avskyting gjennom jakt. I helt spesielle tilfeller benytte Skadefelling. -Vurdere kursing for at jegerne skal bli flinkere til å ta ut hjort.	Utfordrende å definere «akseptabelt nivå», men en indikator kan være innspill fra bønder/grunneiere.
Trafikk	Viltpåkørsler	Det skal ikke forekomme påkørsler av hjort i Porsgrunn kommune.	0 stk	Økt avskyting Reduksjon i tetthet Trafikksikringstiltak	

Bestandsplaner for elg og hjort.

Valdene skal utarbeide en realistisk avskytingsplan basert på kriteriene i kommunal målsetting og lokale mål. Dersom planområdene ikke evner å ta ut en tilnærmet riktig kjønnsfordeling av 1,5 åringer og eldre dyr kan kommunen trekke tilbake godkjenningen av planen og pålegge et økt uttak av kalv.

Krav til bestandsplanen

- Planen skal beskrive ulike mål og virkemidler som bestandsplanområdet har for kommende planperiode. Planen skal være basert på kommunal mål og gjeldende lovverk (j.fr. hjorteviltforskriftens §15).

- Planen skal inneholde en evaluering av avskytingsresultat fra foregående planperiode, i henhold til kommunale- og egne mål.
- Planen skal inneholde lokale regelverk og en lokal tilpasset avskytningsplan for kommende planperiode.
- Planen skal pålegge jegere/rettighetshavere å gjennomføre ulike former for registreringer, slik som slaktevektregistrering, tanninsamling og sett elg/hjort registrering mv.
- For å sikre best mulig statistisk materiale skal all rapportering av sett og skutt hjortevilt gjøres elektronisk av den enkelte jeger/jaktlag.
- Nedklassifisering av dyr i bestandsplanene vil ikke bli godkjent.

Rådyr

Status.

I Porsgrunn kommune anses rådyr bestanden å ha hatt en stor økning de siste 10 årene. En av årsaken til denne økningen antas å være klimaendringene som gir mildere vintre med mindre snø og større overlevelse av dyrene. Økningen merkes mest i de bynære strøkene, samt i områder preget av høy andel kulturlandskap. Den høye rådyr bestanden i bynære områder medfører også at antall viltkollisjoner der rådyr er involvert er høyt.

Viltpåkjørsler har negative effekter ved skader på både kjøretøy og personell ved eksempelvis unnamanøvre. Viltkollisjoner medfører også store dyrevelferdsmessige konsekvenser ved at dyr blir skadet i møte med biler. Kommunen opplever i den sammenhengen alt for ofte at det observeres at folk kjører på rådyr uten å melde fra om dette. Ved flere anledninger er det funnet dyr med flere brukne bein som har ligget og lidt i flere dager, uten at dette kan relateres til en situasjon der det er meldt fra om påkjørsel av rådyr. Ettersøk av trafikkskadde rådyr er tids- og kostnadskrevende og gir kun utgifter og ingen inntekter til viltfondet. For hvert rådyr som blir registrert drept via viltpåkjørsel er det flere som blir friskmeldt/ikke funnet: Dette tilsier at antall trafikkdrepte rådyr ikke gjenspeiler arbeidsinnsatsen til ettersøkspersonellet.

Konfliktnivået ved at rådyr beiter på kirkegårder og i private hager er også merkbart i mange tettstedsområder der det er mye rådyr. Disse lokale bestandene har ofte høy toleransegrense for folk, og siden de er i områder nær bebyggelse blir de ikke desimert gjennom ordinær jakt.

I slike områder kan kommunen vurdere uttak av hjortevilt utenom ordinær jakt, men da i tråd med naturmangfoldloven § 18. Det er en utfordring at mange synes at det er hyggelig med rådyr i tettbygde strøk og med bakgrunn i dette ikke ønsker en bestandsreduksjon i slike områder. I den sammenhengen er det imidlertid viktig å gjøre folk oppmerksomme på dyrenes lidelser ved påkjørsler og at hendelser der dyr blir liggende og lide vil bli færre ved en mindre rådyrbestand i bolignære områder.

Rådyrvald som disponerer et tellende areal på minimum 20 ganger minstearealet (se vedlegg for forklaring av minsteareal), eller minst 10 000 daa, kan etter hjorteviltforskriftens § 20 tildeles fellingstillatelsen som kvotefri jakt. Et bestandsplanområde for elg eller hjort der valdene også er godkjente som rådyrvald, kan søke kommunen om kvotefri jakt på rådyr dersom bestandsplanområdet oppfyller arealkravet som nevnt over. Kommunen kan kreve at jaktrettshaverne utarbeider en avskytningsplan før kvotefri jakt på rådyr tildeles.

Mål rådyr

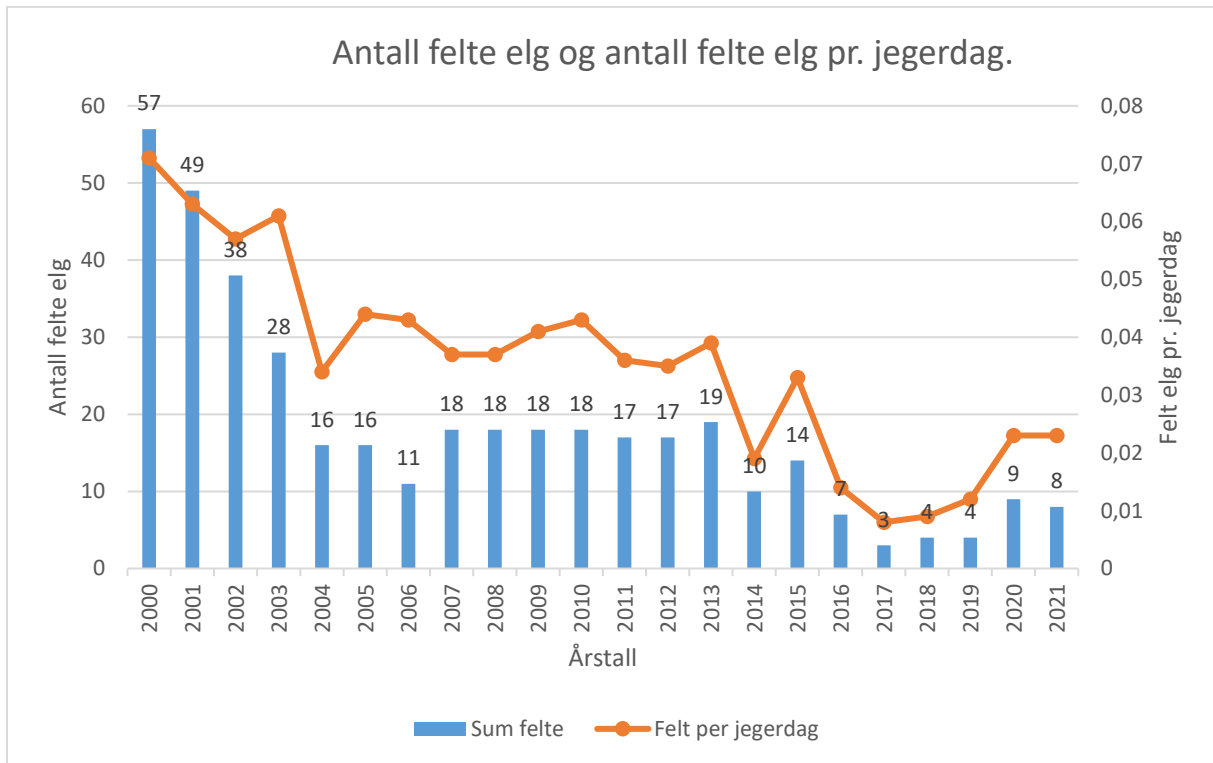
- Det skal tilstrebes en rådyrbestand som minimalisere konfliktnivået med hageiere/kirkegårder og som lokalt tilpasses trafikksituasjonen og fare for viltpåkjørsler.
- Det bør tilstrebes et normaluttak på ca. 50 % kalv, 25 % eldre bukk og 25 % eldre geit.
- Ved bestandsoppbygging eller reduksjon vil andre uttaksprofiler være aktuelle.

Delmål rådyr

Tema	Fokusområde	Mål	Status i perioden 2019-2021	Tiltak	Merknad
Produktivitet		Bestanden av rådyr skal reduseres noe i de bynære områdene.	Antas å ha økt i perioden	1. Økt samarbeid mellom rettighets-havere. 2. Økt elektronisk rapportering. 3. Vurdere justering av minsteareal. 4. Vurdering av kvotefri jakt i tråd med Hjorteviltforskriftens § 20.	Viltpåkjørsler medfører lidelser for dyrene og er en sikkerhetsfare for trafikanter. Færre dyr vil medføre mindre fare for viltpåkjørsler.
Trafikk	Viltpåkjørsler	Antall rådyrpåkjørsler i kommunen skal reduseres.	Snitt på 20 stk rådyrpåkjørsler/år	Forebyggende trafikktiltak i utsatte områder, samt reduksjon av rådyr tettheten i spesielt utsatte områder.	Bestandsreduksjon gjennom ordinær jakt eller uttak etter NML § 18 punkt c i spesielt utsatte områder.
		Antall trafikkdrepte rådyr skal ikke overstige 10 % av jaktuttaket	37 %	Gjennomføre viltpåkjørselstiltak og redusere bestanden i utsatte områder.	

Vedlegg

Utvikling elgstammen

Figur 1. Antall felt elg og felt elg pr. jegerdag i perioden 2000-2021.

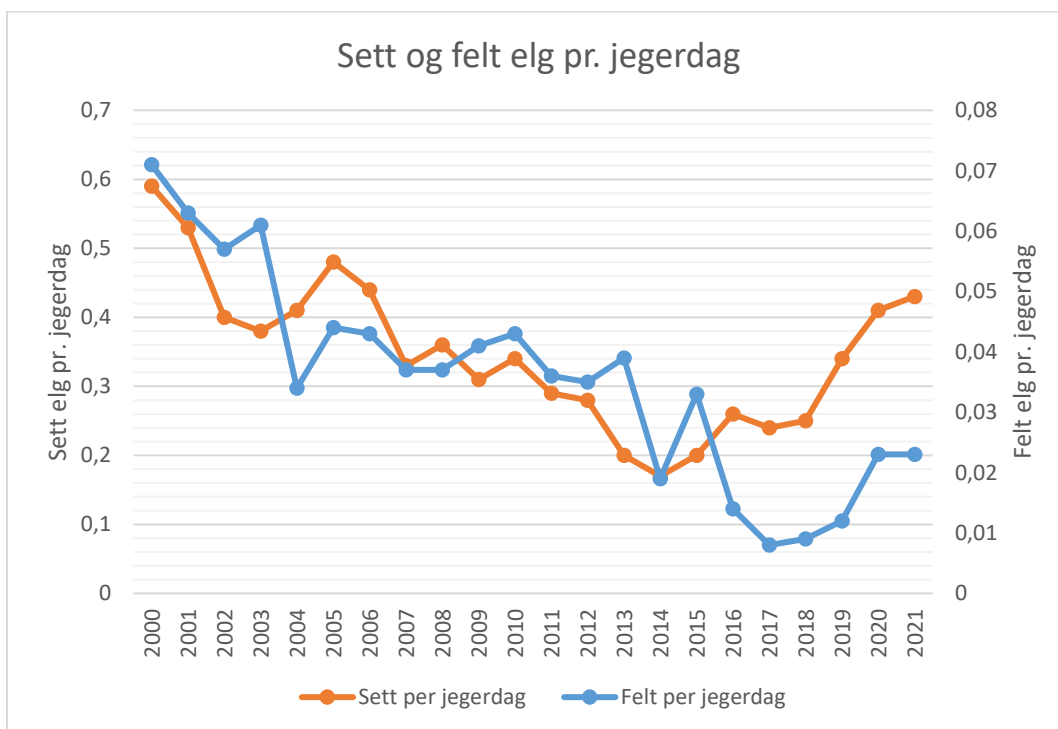
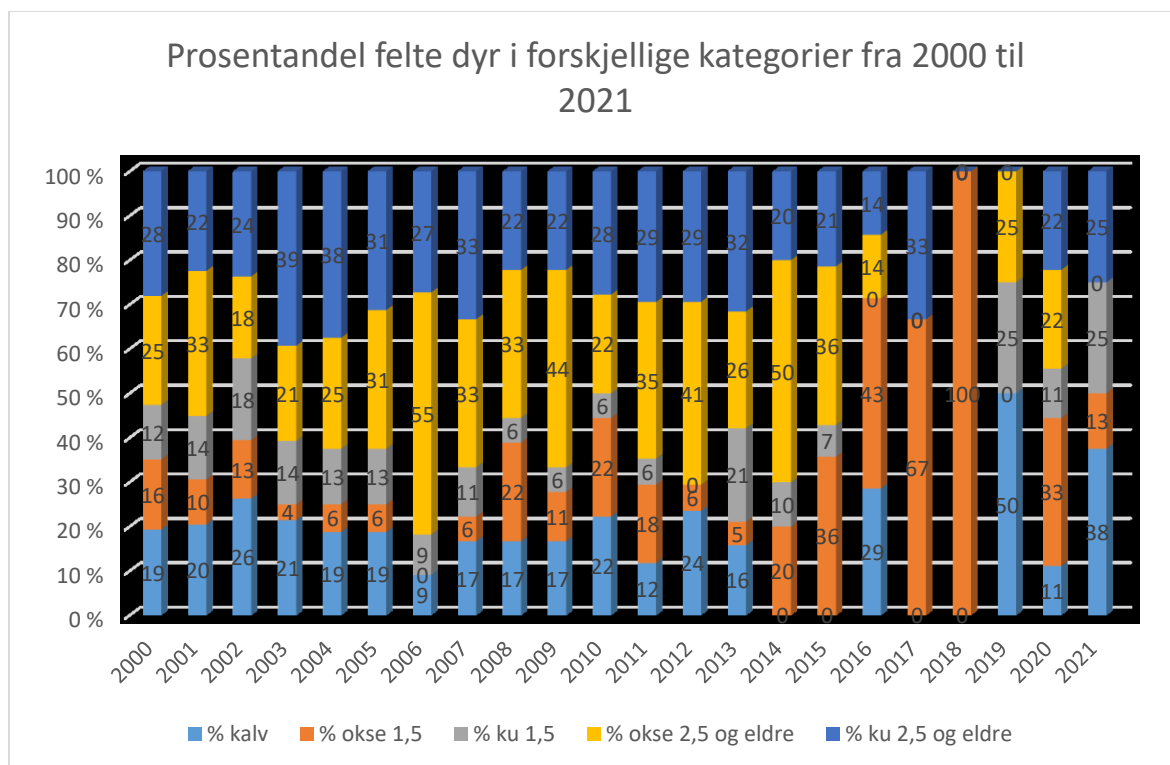

Fig. 2 Sett elg pr. jegerdag og felt elg pr. jegerdag det enkelte år i perioden 2000 til 2021.

Figur 3. Prosentandel av de ulike kjønn og alderskategoriene i avskytingen.

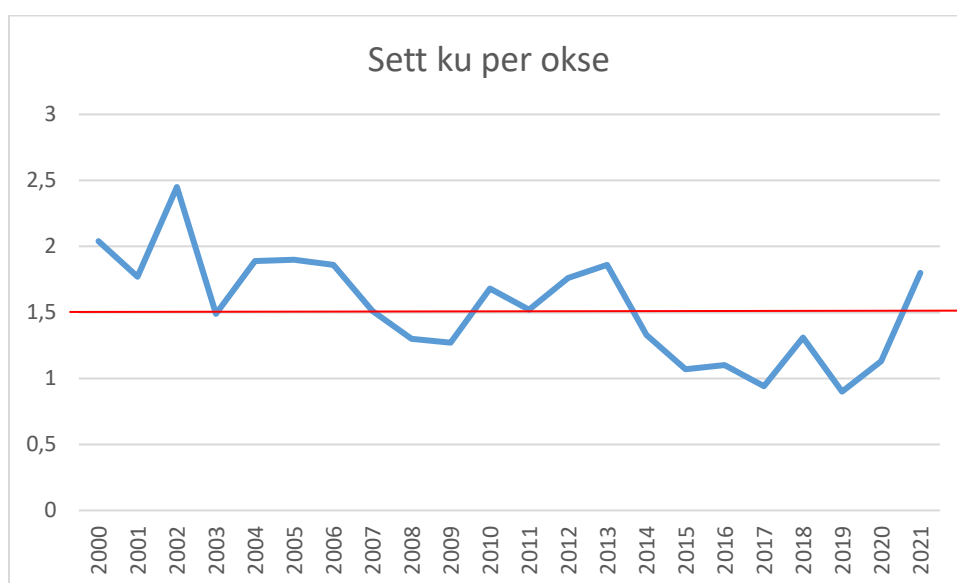

Fig. 4 Sett ku per okse sier noe om forholdet mellom antall kuer i populasjonene i forhold til antall okser. Senere tids forskning antyder at det er viktig at kuene har et godt utvalg av voksne okser i bestanden for at de skal kunne velge ut en

okse av god kvalitet som de ønsker å parre seg med. Ei elgku er mottakelig for bedekning et drøyt døgn. hun kan avvise små okser, man tiltrekkes av store okser. Dersom hun ikke bedekkes på første brunst vil hun brunste på nytt etter 24 døgn, (og kan ombrunste både 2 og 3 ganger), sent fødte kyr brunster seinere enn tidlig fødte: Viktig å ha god tilgang til okser – av god kvalitet dvs attraktive

Som det framgår av figuren har kjønnsfordelingen i bestanden vært god i perioden 2014 til 2020, mens det i 2021 ser ut til å bli litt for få okser pr. ku. Rød linje viser anbefalt kjønnsforhold.

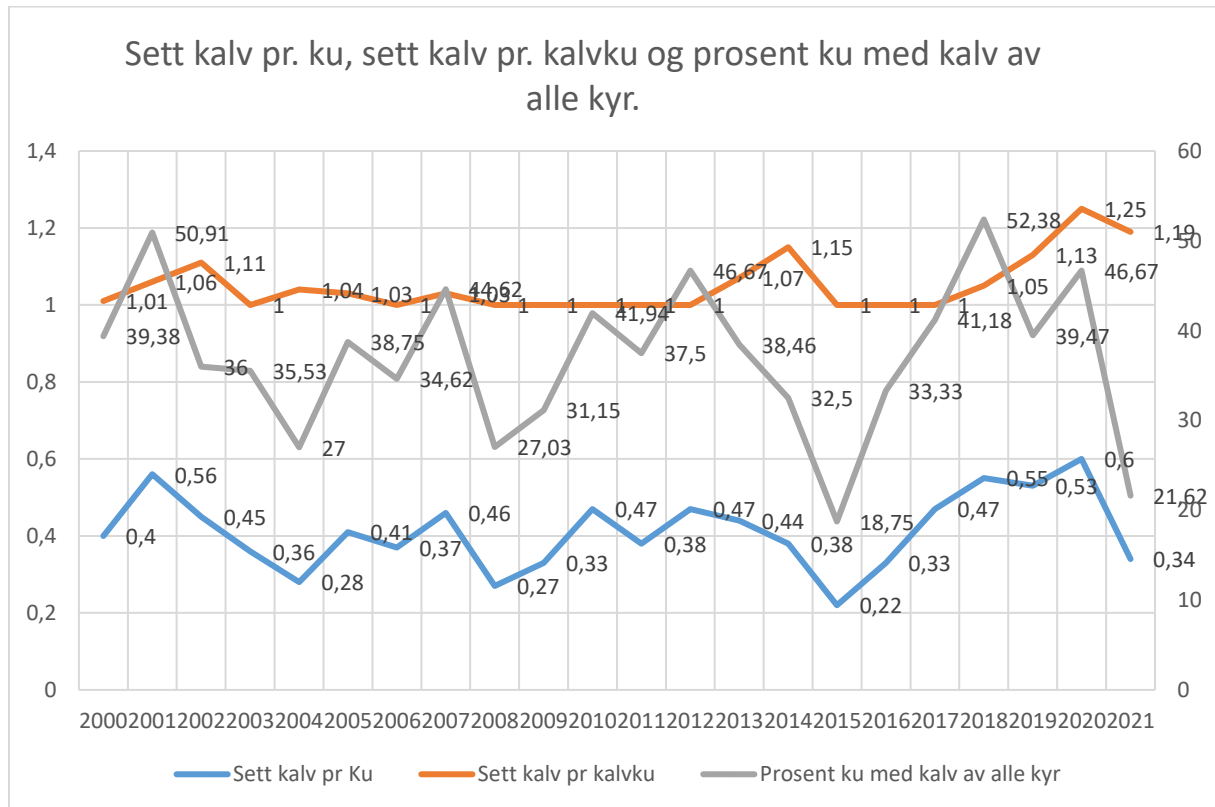

Fig. 5 "Sett kalv pr. ku" og "sett kalv pr. kalvku" er begge viktige indekser for å si noe om produktiviteten i elgbestanden. Indeksen sett kalv pr. kalvku kan variere mellom 1 - 2, hvor 1 betyr at ingen kyr har blitt observert med tvillingkalver, mens 2 betyr at alle kalveførende kyr har blitt observert med tvillingkalver. Siden kalveproduksjonen til kyrne i stor grad er styrt av kroppsstørrelsen, gir tvillingraten et mål på om det er en stor andel eldre, fullt utviklede kyr (over 4 år) i bestanden eller ikke.

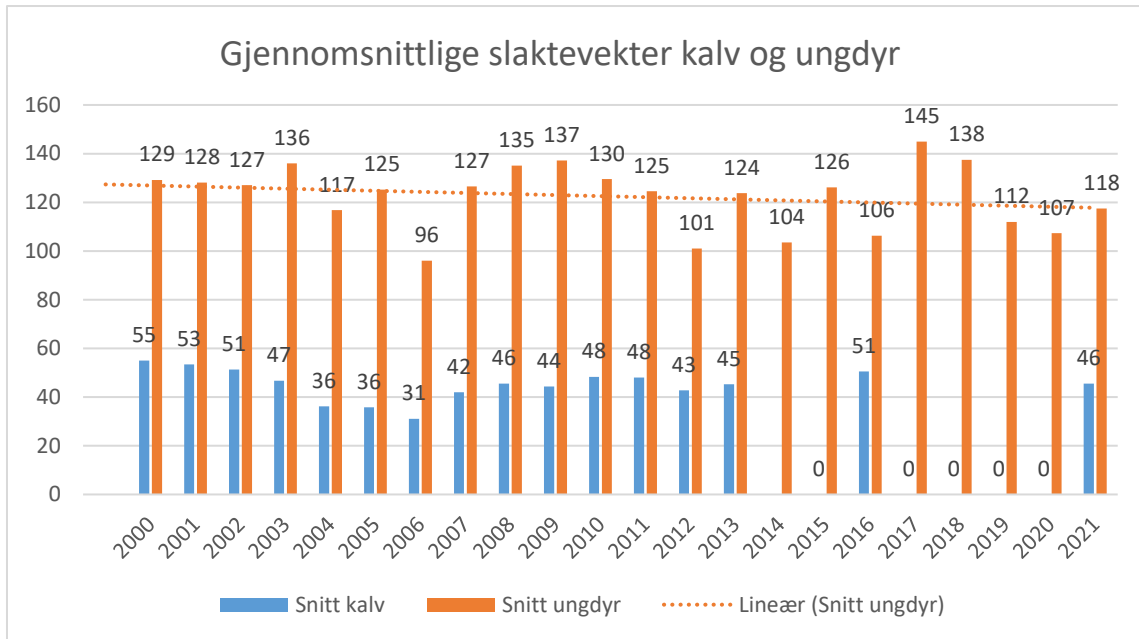

Fig. 6 Vekter på kalver og halvannet åringer kan gi et godt bilde på endringer i bestandskondisjon, mens vektutvikling hos eldre dyr i stor grad er påvirket av hvilke årsklasser som er representert i materialet det enkelte år. Merk at figuren må leses med utgangspunkt i at det statistiske materialet mht antall felte dyr blir stadig mindre fra år 2000 til 2021 (jfr. figur 1 og tabell 1 nedenfor). Dette sees spesielt på slaktevekter kalv der det ikke er felt kalv i de årene slaktevektene er satt til 0.

Tabell 1 Oversikt over felte dyr mht antall og vekter for de forskjellige kategoriene fra 2020 til 2021.

Jaktår	Oksekalf		Kukalf		Okse 1 ½ år		Ku 1 ½ år		Okse 2 ½ år og eldre		Ku 2 ½ år og eldre	
	Gjennomsnittsvekt	Antall	Gjennomsnittsvekt	Antall	Gjennomsnittsvekt	Antall	Gjennomsnittsvekt	Antall	Gjennomsnittsvekt	Antall	Gjennomsnittsvekt	Antall
2000	57,17	6	52,8	5	132,11	9	126,25	8	201,43	14	172,76	17
2001	54,5	8	52,25	4	121,8	5	134,5	8	188,94	16	168,55	11
2002	49,25	4	53,25	4	124,2	5	129,8	5	198,83	6	153,71	7
2003	47,5	4	46	3	143	1	129	4	185,83	6	170,18	11
2004	32	1	40,5	2	138	1	95,5	2	201	4	175,5	8
2005	26	1	45,5	2	145,5	2	105	2	193,6	5	168,33	6
2006	0	0	31	1	0	0	96	1	203,25	4	153,5	2
2007	42	3	0	0	135	1	118	2	193	5	167,67	6
2008	41	2	50	1	124,25	4	146	1	208,6	5	179,6	5
2009	0	0	44,33	3	146,5	2	128	1	182,5	8	167	3
2010	54,5	2	42	1	116	4	143	2	218,67	3	141,25	4
2011	56	2	40	2	113	3	136	1	0	0	178	3
2012	38,5	2	47	1	101	2	0	0	204,75	4	155,83	6
2013	0	0	45,33	3	0	0	123,75	4	198,75	4	159,67	6
2014	0	0	0	0	115	2	92	1	186,8	5	180	1
2015	0	0	0	0	122,4	5	130	2	193,67	6	143	1
2016	65	1	36	1	106,33	3	0	0	210	1	190	1
2017	0	0	0	0	145	1	0	0	72	1	146	1
2018	0	0	0	0	137,5	4	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	112	1	178	1	0	0
2020	0	0	0	0	107,33	3	0	0	168	1	175	2
2021	30	1	61	2	110	1	125	2	0	0	115	1

Resultater beitetaksering 2019.

Nedenfor er oppsummering og anbefaling fra elgbeitetakseringen i 2019 gjengitt:

Porsgrunn

Elgdata

Bestandsutvikling og fellingstall: Det ble under jakta 2018 kun felt 4 elg. De felte elgene var alle 1,5 års okser. Jaktuttaket har vært lavt etter 2013. I 2018 ble det observert 0,25 elg per jegerdag og det antas at sett elg er fort etter gammel instruks sist høst (Figur 31 venstre del). Sett per dag viser økende tendens etter et bunnivå i 2014. Det bemerkes at datagrunnlaget er begrenset og dermed usikkert.

Bestandskondisjon: De observerte kalve- og tvillingratene for perioden 2016 - 2018 var i snitt hhv. 0,45 og 1,02. Gjennomsnittlige vekter for kalv og ungdyr i samme periode var hhv. 51 kg og 130 kg. Det er i denne perioden kun skutt 2 kalver og 9 ungdyr (Figur 31 venstre del). Vi tror det er sannsynlig at noen av de rapporterte ungdyrene i realiteten er minst 2,5 år gamle. Kondisjonen på betegnes som svært lav.

Elgbeitetaksering 2019

Plantetetthet: Det ble i gjennomsnitt registrert 5 furu, 251 bjørk, 215 ROS, 154 gran og 4 eik per daa (Figur 31 øvre høyre del). Antall ROS-planter var betydelig færre enn registrert ved tidligere takster. Øvrige arter lå på samme nivå som tidligere.

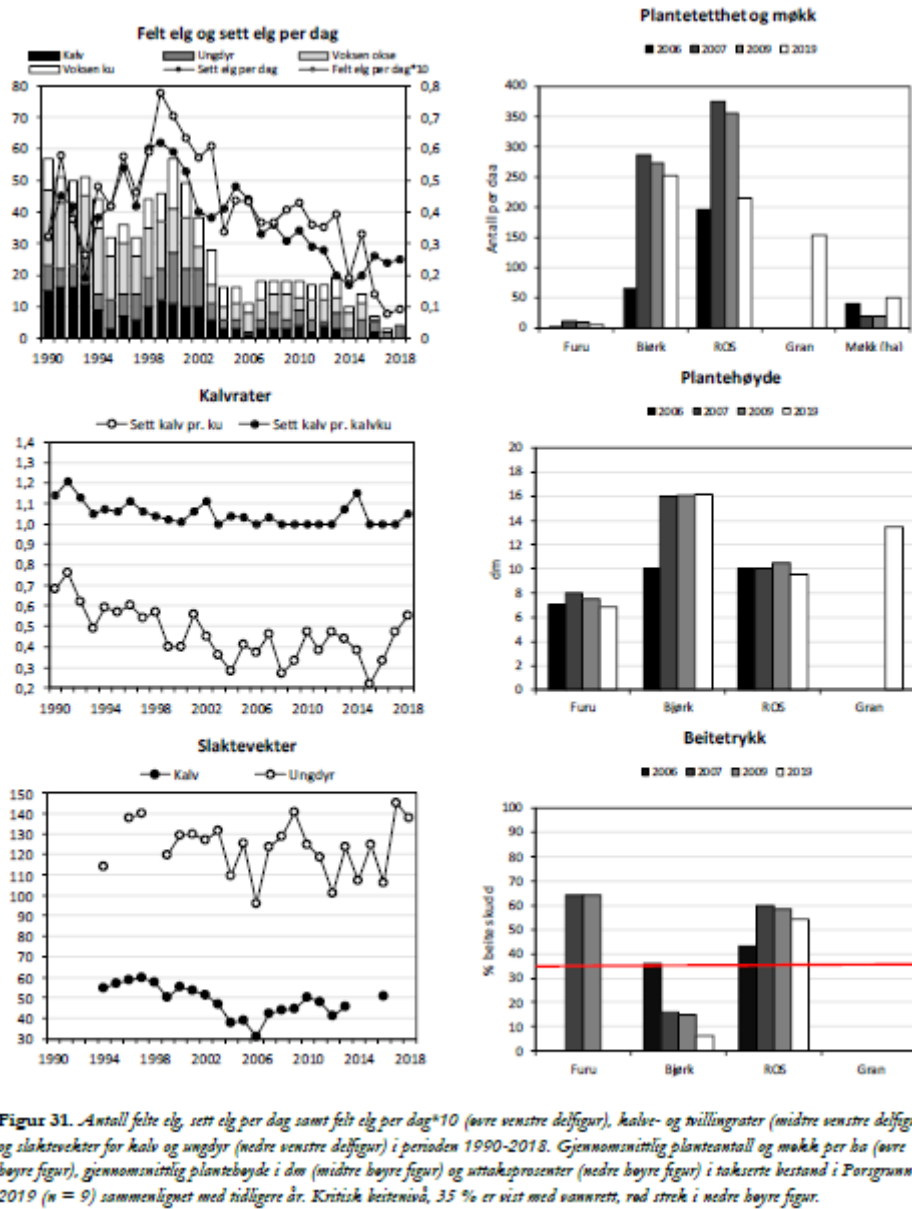
Plante høyde: Gjennomsnittlig plante høyde i 2019 var 6,8 dm for furu, 16,2 dm for bjørk, 9,5 dm for ROS, 13,5 dm for gran og 5,5 dm for eik (Figur 31 midtre høyre del). Furu, bjørk og ROS har nær samme middelhøyde som ved tidligere takster.

Mokk: I 2019 ble det registrert 5 mokkauger per daa (Figur 31 øvre høyre del).

Beitetrykk: Uttaksprosenten var for bjørk 6 %, ROS 54 % og 58 % for eik (Figur 31 nedre høyre del). Det ble ikke registrert beiting på hverken furu eller gran. Beitetrykket på furu og bjørk vurderes som bærekraftig, og på et nivå som ikke er begrensende for beitegrunlaget. ROS-artene, som kvalitetsmessig er de viktigste beiteplantene, er imidlertid overbeita.

Anbefaling

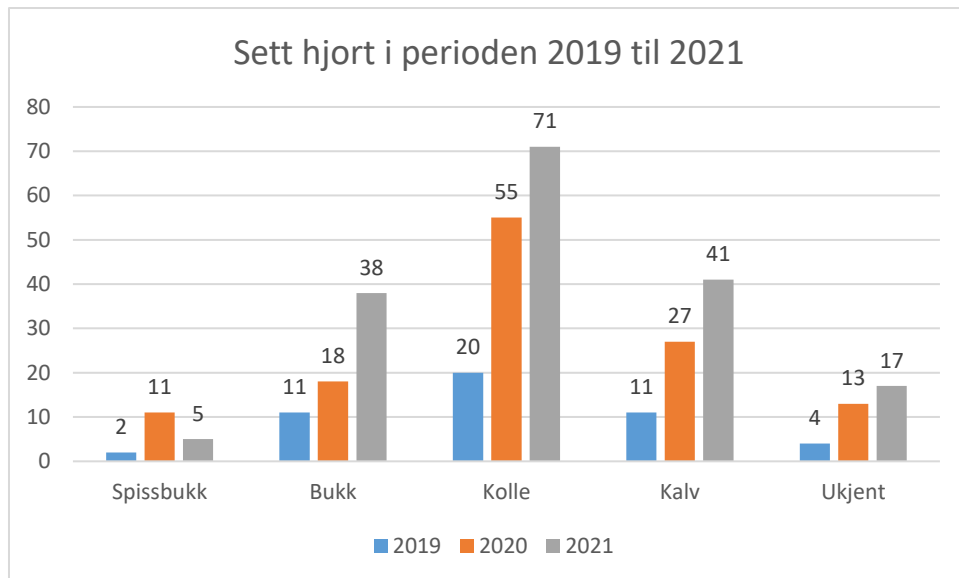
For å legge til rette for et mest mulig bærekraftig beitetrykk for ROS-artene og en styrket bestandskondisjon på sikt, anbefaler vi at fremtidig jaktuttak økes med mål om stabilisering av elgtettheten noe under dagens nivå. Dersom det lave uttaket av elg vedvarer, vil tettheten av elg øke.

Figur 7. Utdrag fra beitetakseringen i 2019, Porsgrunn kommune. Kilde: FAUN RAPPORT R20 | 2019 |

Utvikling hjorteviltstammen

Det historiske statistiske materialet for hjort er dårlig. Med utgangspunkt i dette er det kun vist fellingsdata fra Porsgrunn kommune fra 2016 og fram til nå. Vedrørende sett hjort er det først fra 2019 at sett hjort-materialet anses å være av en relativt tilfredsstillende kvalitet.

Figur 8 Utvikling av sett hjort innenfor de forskjellige kategoriene i Porsgrunn kommune i perioden 2019 til 2021.

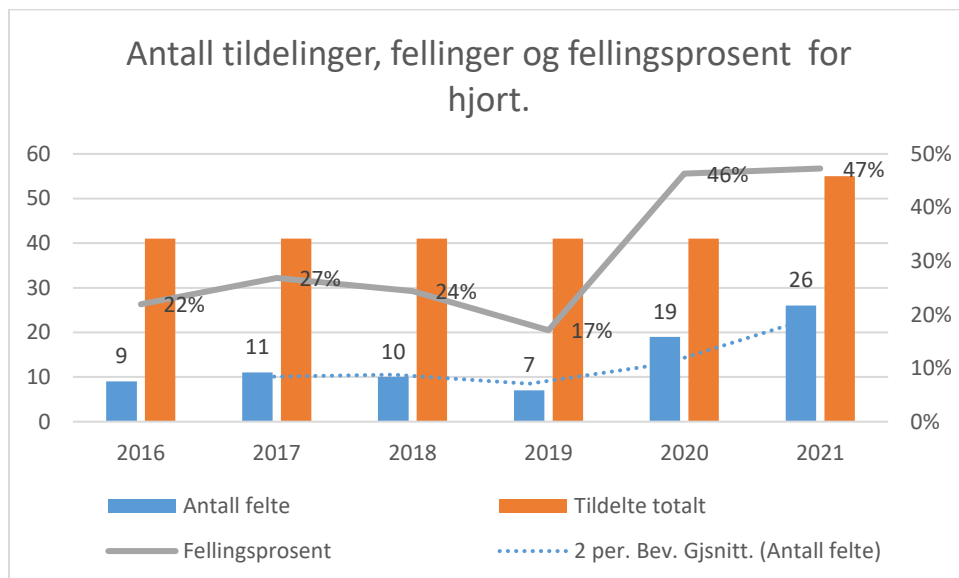

Fig. 9 Oversikt over tildelinger, felte hjort og fellingsprosent i Porsgrunn kommune i perioden 2016-2021..

Virkemidler

Minsteareal

Minsteareal defineres i hht. hjorteviltforskriftens § 2 som størrelsen på det arealet som skal legges til grunn for beregning av antall fellingstillatelser. Minstearealet fastsettes av kommunen ut fra bestandssituasjonen for artene i kommunen. Tildelingen av antall dyr gjøres ved at det arealet som

valdene har fått godkjent av kommunen til jakt deles med minstearealet for den respektive arten. Ved store bestandsmessige variasjoner kan kommunen endre minstearealet for å endre uttaket, men dette skal gjøres i form av en forskriftsendring. Kommunen kan også ved enkeltvedtak fravike minstearealet med opptil +50 % for ett år av gangen, dersom det foreligger spesielle/ekstraordinære forhold.

Minsteareal for opprettelse av vald for hele kommunen for elg, hjort og rådyr fastsettes i [forskrifts form](#) og er presentert i tabell 2 under.

Tabell 2 Minsteareal for tildeling av fellingstillatelser for elg, hjort og rådyr i Porsgrunn kommune

Hele/Deler av kommunen	Elg: Minsteareal i daa	Hjort: Minsteareal i daa	Rådyr: Minsteareal i daa
Eidangerhalvøya	3 000	2 000	200
Resten av kommunen	3 000	2 000	300

Bestandsplaner

Vald eller bestandsplanområder som disponerer et tellende areal på minimum 20 ganger minstearealet kan søke kommunen om godkjenning av en flerårig, maksimalt femårig, bestandsplan for elg og/eller hjort.

Bestandsplanen skal inneholde mål for bestandsutviklingen, i samsvar med kommunens mål. Bestandsplanen skal også inneholde en plan for den årlige avskytingen i antall dyr, som et minimum fordelt på kategoriene kalv, voksne hunndyr og voksne hanndyr, samt spissbuk for hjort.

Rådyrvald som disponerer et tellende areal på minimum 20 ganger minstearealet eller minst 10 000 dekar kan etter søknad tildeles fellingstillatelse for rådyr som kvotefri jakt. Før kvotefri jakt på rådyr tildeles krever kommunen at jaktrettshaverne utarbeider en avskytingsplan som skal godkjennes av kommunen i henhold til kommunal målsetting.

Rapportering

- Alle jaktfelt plikter å levere korrekt utfylte «sett elg» og «sett hjort» skjemaer etter endt jakt. For jaktfelt som kombinerer hjort og elgjakt føres både «sett hjort» og «sett elg» parallelt. For å sikre at opplysningene blir så nøyaktige som mulig, bør en fylle ut sett elg og sett hjort etter hver jaktdag. Det oppfordres til å benytte www.settogskutt.no eller appen «sett og skutt» for digital rapportering. Det er også mulighet for at den enkelte jeger kan rapportere antall skutte rådyr elektronisk. For å gi et best mulig statistisk grunnlag for forvaltningen er det viktig med at alle som deltar jakt etter hjortevilt gjennomfører elektronisk rapportering.
- Alle dyr skal veies nøyaktig på samme måte fra år til år og samtlige slaktevekter for elg og hjort skal rapporteres til kommunen. Fratrukk for veiing samme dag: 3 %, dagen etter; 2 %, to dager etter; 1 % - deretter ingen fratrukk.

For øvrig legger hjorteviltforskriften, forskrift om utøvelse av jakt og fangst og annet gjeldende lovverk føringene for den generelle jaktutøvelse og rapportering.